

**Sygn. akt: X U 1216/14**

# WYROK

## W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

**Dnia 14 stycznia 2015 roku**

Sąd Okręgowy – Sąd Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach

X Wydział Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	<b>SSO Magdalena Wróbel</b>
Sędziowie/Ławnicy:	
Protokolant:	Sylwia Krenczyk

po rozpoznaniu w dniu 14 stycznia 2015 roku w Katowicach

odwołania **P. B. (P. B.)**

od decyzji Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 2 kwietnia 2014 roku

znak: (...)

w sprawie **P. B. (P. B.)**

przeciwko Prezesowi Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych

o umorzenie należności likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że umarza częściowo – w 1/2 części należności likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego ;
2. w pozostałej części odwołanie oddala;
3. zasądza od Skarbu Państwa – Sąd Okręgowy w Katowicach na rzecz adwokata K. M. Kancelaria Adwokacka w K. ul. (...) kwotę 60,00 zł (sześćdziesiąt złotych) wraz z 23% podatkiem od towarów i usług w kwocie 13,80 zł (trzydzieści 80/100 złotych) tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu

**SSO Magdalena Wróbel**

Sygn. akt: **XU 1216/14**

## UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 kwietnia 2014r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych w W. odmówił ubezpieczonemu P. B. umorzenia należności likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego z tytułu wypłaty świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu w łącznej kwocie 18.847,50 zł. Podstawę prawną decyzji stanowił art. 68 ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. nr 228, poz. 2255 z późn. zm.). W uzasadnieniu wskazano, że dłużnik jest w wieku aktywności zawodowej. Posiada orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, które nie stwierdza niezdolności do podejmowania zatrudnienia. Dłużnik może zatem czynić starania o podjęcie pracy i w konsekwencji – po jej uzyskaniu – przystąpić do regulowania ciężących na nim zaległości w kwotach dostosowanych do swoich możliwości finansowych. Umorzenie zaległości wobec Funduszu Alimentacyjnego w likwidacji byłoby przedwczesne.

Ubezpieczony w dniu 6 maja 2014r. wniósł odwołanie, wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji i umorzenie w całości jego należności wobec likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego. W uzasadnieniu wskazał, że jest osobą bezdomną i niepełnosprawną, utrzymującą się ze świadczeń z pomocy społecznej w postaci zasiłku stałego, który nie podlega zajęciom egzekucyjnym. Przebywa w noclegowni Caritas w K.. Nie posiada majątku ruchomego i nieruchomości, akcji, obligacji, środków finansowych na kontach osobistych, możliwości zaciągnięcia kredytu czy pożyczki celem spłaty zaległości wobec Funduszu.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Podkreślił, że przesłanki do umorzenia należności na rzecz funduszu alimentacyjnego nie wyczerpuje sam fakt, iż zadłużenie jest większe niż możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego do alimentacji bowiem to brak stałych dochodów i związana z tym trudna sytuacja majątkowa jest okolicznością dotyczącą wszystkich dłużników alimentacyjnych – uruchomienie środków z funduszu alimentacyjnego następowało tylko, gdy dłużnik nie miał majątku ani dochodów podlegających egzekucji. Wskazał, że po rozważeniu wszystkich okoliczności wskazanych we wniosku skarżącego oraz zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego stwierdził, że wnioskodawca znajduje się niewątpliwie w trudnej sytuacji finansowej i zdrowotnej, jednakże zważywszy na fakt, że jest w wieku aktywności zawodowej oraz nie ma stwierdzonej niezdolności do podejmowania zatrudnienia może czynić starania o podjęcie pracy i będzie mógł przystąpić do regulowania ciężących na nim zobowiązań w kwotach dostosowanych do jego możliwości finansowych. Z tej przyczyny w ocenie organu rentowego umorzenie należności byłoby przedwczesne.

#### ***Sąd ustalił następujący stan faktyczny:***

Ubezpieczony P. B. (ur. (...)) na podstawie wyroku Sądu Rejonowego w Katowicach z dnia 3 czerwca 2003r., sygn. akt VI RC 486/03, zobowiązany został do płacenia alimentów na rzecz dziecka w kwocie 300,00 zł miesięcznie.

Skarżący nie wywiązywał się z nałożonego obowiązku alimentacyjnego, a prowadzone postępowanie egzekucyjne było i pozostaje całkowicie bezskuteczne – stąd też wypłatę świadczeń alimentacyjnych przejął Fundusz Alimentacyjny.

W związku z wypłatą świadczeń w zastępstwie ubezpieczonego przez Fundusz Alimentacyjny powstała zaległość na rzecz Funduszu Alimentacyjnego na kwotę 18.847,50 zł – egzekucja należności jest bezskuteczna.

W dniu 6 lutego 2014r. odwołujący się wystąpił z wnioskiem o umorzenie zadłużenia – podnosząc, że jest w trudnej sytuacji materialnej, jest osobą bezdomną i niepełnosprawną, utrzymuje się ze świadczeń z pomocy społecznej w postaci zasiłku stałego, który nie podlega zajęciom egzekucyjnym. Przebywa w noclegowni Caritas w K.. Nie posiada majątku ruchomego i nieruchomości, akcji, obligacji, środków finansowych na kontach osobistych, możliwości zaciągnięcia kredytu czy pożyczki celem spłaty zaległości wobec Funduszu. Do wniosku dołączył zaświadczenie Z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w K. potwierdzające, że korzysta on z zasiłku stałego w kwocie 529,00 zł miesięcznie i jest osobą bezdomną, przebywa w (...) Noclegowym w K..

Zaskarżoną decyzją organ rentowy odmówił odwołującemu się umorzenia należności wobec likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego, nie dopatrując się w sytuacji wnioskodawcy szczególnych okoliczności.

Skarżący z zawodu jest górnikiem, nie pracuje od około 10 lat. Jest osobą samotną, rozwodnikiem. Na swe jedyne dziecko, liczące obecnie 22 lata życia, nie płacił alimentów z powodu braku pracy i środków.

W marcu 2012r. , w związku z odmrożeniem stóp, amputowano ubezpieczonemu oba paluchy u stóp i częściowo pozostałe palce stóp. Z powodu uszkodzenia ścięgien ma sztywne palce 4 i 5 prawej ręki. Orzeczeniem Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w K. z dnia 4 czerwca 2013r. zaliczony został do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, ze wskazaniem możliwości wykonywania pracy jedynie w warunkach pracy chronionej oraz występowania konieczności czasowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych. Jest zarejestrowany jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych. W dniu 15 lutego 2013r. otrzymał z Urzędu Pracy skierowanie do pracy do (...) nie został zatrudniony gdyż, jak stwierdził, pracodawca nie uwzględnił jego kandydatury gdyż był karany za niepłacenie alimentów i jako adres zamieszkania podaje noclegownię dla bezdomnych.

Dłużnik nie posiada żadnego majątku ruchomego jak też nieruchomości.

Ustalony stan faktyczny wynika wprost z akt organu rentowego dołączonych do akt rozpoznawanej sprawy oraz oświadczeń odwołującego się i dokumentów dołączonych przez niego do odwołania. Ustalony stan faktyczny sprawy Sąd uznał za wystarczający dla wydania rozstrzygnięcia w sprawie.

### ***Sąd zważył co następuje:***

Odwołanie ubezpieczonego częściowo zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 67 ustawy z dnia 28 listopada 2003r.o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. nr 228, poz. 225 z późn. zm.) egzekucję z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadzi się aż do ich całkowitego zaspokojenia (pomimo likwidacji funduszu alimentacyjnego).

Stosownie zaś do treści art. 68 ust 1 cytowanej ustawy w szczególnie uzasadnionych przypadkach, związanych z sytuacją zdrowotną lub rodzinną osoby, przeciwko której jest prowadzona egzekucja alimentów, likwidator może umorzyć należności likwidowanego funduszu z tytułu wypłaconych z niego świadczeń.

Spór w sprawie dotyczył natomiast ustalenia czy sytuacja majątkowa i rodzinna odwołującego się stanowią podstawę do umorzenia jego należności wobec likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego.

W ocenie Sądu w sprawie zachodzą szczególne okoliczności związane z sytuacją rodzinną i majątkową odwołującego się uzasadniające częściowe umorzenie jego należności wobec likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego. Korzysta on z pomocy społecznej i jest osobą bezdomną, karaną za niealimentację. Bezdomność i fakt karalności rzutuje na możliwość podjęcia pracy przez ubezpieczonego. Ponadto z racji swej niepełnosprawności ubezpieczony, będący z zawodu górnikiem, nie może podjąć każdej pracy – wskazana jest w jego wypadku praca jedynie w warunkach pracy chronionej.

W ocenie Sądu sytuacja majątkowa wnioskodawcy, w zestawieniu z faktem jego niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym, ograniczonych możliwości podjęcia pracy zarobkowej i wieku sprawia, że nie będzie on w stanie nawet w przyszłości spłacić całej swej należności wobec likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego bez narażania siebie na pozbawienie możliwości zaspakajania podstawowych potrzeb życiowych.

Postawa odwołującego się, polegająca na uporczywym uchylaniu się od wywiązywania się z obowiązku alimentacyjnego wobec dziecka, nie zasługuje na aprobatę, a zaistniałe wskutek niego zadłużenie wobec Funduszu Alimentacyjnego winno zostać co do zasady uregulowane. Sytuacja majątkowa, rodzinna, zdrowotna i społeczna skarżącego uzasadnia jednak w ocenie Sądu umorzenie części należności skarżącego wobec likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego – połowy jego zadłużenia.

Z przepisu art. 68 ustawy o świadczeniach rodzinnych wynika, że szczególnie uzasadnione sytuacje pozwalają na umorzenie należności. Szczególnie uzasadnione, to znaczy wyjątkowe, losowe, które ze względów zdrowotnych lub

rodziny tak obciążają budżet zobowiązanego, że nie pozwalają na uregulowanie należności. W ocenie Sądu sytuacja majątkowa, zdrowotna, rodzinna i społeczna skarżącego (bezdomność, kłopoty z wyjściem z bezdomności, problemy z podjęciem pracy z przyczyn zdrowotnych i faktu karalności i bezdomności) uzasadnia stwierdzenie, że egzekwowanie pełnej należności wobec likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego odbywałoby się z zagrożeniem podstaw egzystencji dłużnika.

Powyższe stanowi podstawę dla uznania, iż w rozpoznawanej sprawie zachodzą szczególne okoliczności związane z sytuacją życiową odwołującego się. Okoliczności te niewątpliwie należą do grupy szczególnie uzasadnionych przypadków, które zostały generalnie określone w art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych i uzasadniają w ocenie Sądu w sytuacji ubezpieczonego częściowe umorzenie mu jego zobowiązań wobec Funduszu Alimentacyjnego. W przekonaniu Sądu dochodzenie od skarżącego pełnej jego należności wobec Funduszu prowadziłoby jedynie do pogłębienia się jego ubóstwa (nawet w sytuacji gdyby podjął on zatrudnienie i wyszedł z bezdomności), zagrożenia jego dalszej egzystencji poprzez nie zapewnienie mu minimum socjalnego jak i do niecelowego obciążania budżetu państwa kosztami prowadzenia nieskutecznej egzekucji należności. Oceniając jednocześnie, że istnieją perspektywy podjęcia przez ubezpieczonego, będącego w wieku produktywnym, zatrudnienia, nawet w niepełnym wymiarze czasu pracy, Sąd uznał, że całkowite umorzenie jego należności wobec Funduszu Alimentacyjnego byłoby jeszcze przedwczesne.

Mając na uwadze wyżej przytoczone okoliczności i przepisy Sąd na mocy art. 477<sup>14</sup> § 1 i 2 k.p.c. orzekł jak w pkt 1 i 2 sentencji wyroku. O wynagrodzeniu dla pełnomocnika ubezpieczonego ustanowionego z urzędu Sąd orzekł w pkt 3 sentencji wyroku – w oparciu o

§ 2 ust. 3, § 12 ust. 2 i § 19 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013r., poz. 461).

***SSO Magdalena Wróbel***